

Стандартизація професійної підготовки державних службовців України на основі компетентнісного підходу

Сурай І. Г., Григор'єва С. М. Національна академія державного управління при Президентові України

У статті висвітлено наукове обґрунтування стандартизації професійної підготовки державних службовців на основі компетентнісного підходу як основоположної частини модернізації державної служби. Дослідженням встановлено: серед основних складових елементів модернізації державної служби України – реформа системи професійного навчання державних службовців, а її частиною є модернізація професійної підготовки державних службовців; відсутність стандартизації професійної підготовки державних службовців України; необхідність врахування досвіду розвинутих країн світу, де стандартизовано як професійну діяльність, так і відповідну професійну підготовку працівника на основі компетентнісного підходу та взаємоузгоджено ці стандарти.

Установлено, що для модернізації системи професійної підготовки державних службовців України в умовах євроінтеграції необхідно: уточнити у чинному законодавстві України поняття “компетентність” як демонстровану здатність застосовувати на практиці знання та навички (відповідно до стандартів ISO 9001); конкретизувати у Національному класифікаторі (професій) України не тільки керівні посади в органах державного управління, а й інші посади державної служби; розробити та затвердити професійні стандарти на усі посади державної служби України; розробку стандартів вищої освіти в межах спеціальності “281. Публічне управління та адміністрування” здійснювати на основі професійних стандартів та відповідно до Національної рамки кваліфікацій; уточнити та законодавчо закріпити узгоджений набір компетентностей, якими мають володіти отримувачі вищої освіти (магістр, бакалавр, молодший бакалавр) та державні службовці на посадах категорій “А” і “Б” (ступінь вищої освіти не нижче магістра), посадах категорії “В” (ступінь вищої освіти не нижче бакалавра, молодшого бакалавра).

Ключові слова: компетентність; компетентнісний підхід; державні службовці; професійна підготовка; модернізація; національна рамка кваліфікацій; стандартизація

Standardization of the professional training (education) of the civil servants of Ukraine on the basis of the competent approach

Suray I. G., Grygorieva S. M. National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

In the article is presented the scientific substantiation of standardization of the professional training (education) of the civil servants on the basis of the competent approach as a fundamental part of modernization of the civil service. The research establishes: among the main components of the modernization of the civil service of Ukraine is the reform of the professional training system for the civil servants, and part of it is the modernization of the professional training (education) of the civil servants; the lack of standardization of the professional training (education) of the civil servants of Ukraine; the need to take into account the experience of the developed countries of the world that standardized both the professional activities and appropriate professional training (education) of the employee based on a competent approach and mutually consistent with these standards.

It was established that for the modernization of the system of professional training (education) of the civil servants of Ukraine in the conditions of European integration it is necessary: to clarify in the current legislation of Ukraine the concept of “competence” as a demonstrated ability to apply in practice knowledge and skills (in accordance with the standards of ISO 9001); to specify in the National Classifier (of professions) of Ukraine not only senior positions in the public administration, but also other positions of the civil service; to develop and approve professional standards for all the positions of the civil service of Ukraine; development of standards for higher education within the specialty “281. Public management and administration” based on the professional standards and in accordance with the National Qualifications Framework; clarify and legislatively establish a coherent set of competences to be held by higher education recipients (master, bachelor, junior bachelor) and

civil servants in positions of categories “A” and “B” (the degree of higher education not lower than the master’s degree), category “C” (the degree of higher education is not lower than bachelor, junior bachelor).

Keywords: competence; competent approach; civil servants; professional training (education); modernization; National Qualifications Framework; standardization

Стандартизація професійної підготовки державних службовців України на основі компетентного підходу

Сурай І. Г., Григор'єва С. М. Національна академія державного управління при Президентові України

В статті освітлено наукове обґрунтування стандартизації професійної підготовки державних службовців на основі компетентного підходу як основопологаючої частини модернізації державної служби. Дослідженням встановлено: серед основних складових елементів модернізації державної служби України – реформа системи професійного навчання державних службовців, а її частиною є модернізація професійної підготовки державних службовців; відсутність стандартизації професійної підготовки державних службовців України; необхідність урахування досвіду країн світу, де стандартизована як професійна діяльність, так і відповідна їй професійна підготовка працівника на основі компетентного підходу, і узгоджено ці стандарти.

Встановлено, що для модернізації системи професійної підготовки державних службовців України в умовах євроінтеграції необхідно: уточнити в діючому законодавстві України поняття «компетентність» як демонструвану здатність застосовувати на практиці знання та навички (в відповідності до стандартів ISO 9001); конкретизувати в Національному класифікаторі (професій) України не тільки керівні посади в органах державного управління, але й інші посади державної служби; розробити та затвердити професійні стандарти на всі посади державної служби України; розробити стандарти вищої освіти в межах спеціальності «281. Публічне управління та адміністрування» виконувати на основі професійних стандартів і в відповідності з Національною рамкою кваліфікацій; уточнити та законодавчо закріпити узгоджений набір компетенцій, якими повинні володіти отримувачі вищої освіти (магістр, бакалавр, молодший бакалавр) та державні службовці на посадах категорій «А» та «Б» (рівень вищої освіти не нижче магістра), посадах категорії «В» (рівень вищої освіти не нижче бакалавра, молодшого бакалавра).

Ключові слова: компетентність; компетентний підхід; державні службовці; професійна підготовка; модернізація; національна рамка кваліфікацій; стандартизація

Постановка проблеми.

Основою державного управління є професійна державна служба. Виклики, які постали перед Україною, та її цілі, визначені Стратегією сталого розвитку “Україна – 2020” [1], потребують, насамперед, професійних й доброчесних державних службовців.

Сучасна модернізація державної служби в Україні спрямована на становлення її як публічної, професійної, політично неупередженої, ефективної служби, орієнтованої на громадян, яка функціонує в інтересах держави і суспільства. Саме забезпечення її службовцями, які матимуть відповідний рівень професійних компетенцій, є най-

більшим викликом реалізації Закону України “Про державну службу” та здійснення реформ.

Серед основних складових елементів модернізації державної служби – реформа системи професійного навчання державних службовців [2], а однією із складових професійного навчання державних службовців є їх професійна підготовка, яка має сприяти набуттю державними службовцями професійних компетенцій, що забезпечать виконання поставлених державою й суспільством завдань в межах компетенцій за посадою. Відсутність стандартизації професійної підготовки державних службовців України на основі компетентного підходу негативно-

но впливає на усю систему державної служби та ефективність державного управління.

Тому сьогодні для України є актуальними напрацювання науково-обґрунтованих пропозицій щодо стандартизації професійної підготовки державних службовців.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показав, що ці питання певною мірою досліджували С. Ганоцька, Н. Гончарук, М. Лахижа, Н. Липовська, В. Луговий, Т. Лукіна, Н. Протасова, С. Серьогін, В. Сороко, Ж. Таланова, С. Хаджирадева та ін. Але сьогодні серед невирішених раніше частин загальної проблеми – відсутність стандартизації професійної підготовки державних службовців України на основі компетентнісного підходу.

Метою цієї статті є наукове обґрунтування стандартизації професійної підготовки державних службовців на основі компетентнісного підходу як основоположної частини модернізації державної служби.

Виклад основного матеріалу.

Насамперед зауважимо, що необхідність застосування компетентнісного підходу у сучасній державній службі України не викликає сумнівів. Цим шляхом йде увесь цивілізований світ. Проте слід указати на розбіжності щодо визначення самого поняття “компетентність”, яким розкривається його сутність та, яке впливає на подальше його застосування.

Відповідно до стандартів ISO 9000, ISO 9001 компетентність – це демонстрована здатність застосовувати на практиці знання та навички [3]. Основою для визначення компетентності працівника є освіта, навчання, навички та досвід. При цьому слід зауважити, що у попередніх стандартах була вимога, щоб персонал, який виконує специфічну роботу, був кваліфікованим на основі освіти, навчання та досвіду. Тепер компетентності приділено більшу увагу, зокрема визначено, що для забезпечення якості діяльності організацій важливим є: визначити необхідну (як вимога) компетентність персоналу, який впливає на якість; надати необхідне навчання для отримання необхідної компетентності; оцінювати результативність застосованих заходів; забезпечувати усвідомлення працівника його ролі та важливості його діяльності, а

також у який спосіб ця діяльність приведе до якості; вести відповідні записи про освіту, навчання, навички та досвід працівника(ів) [4]. Крім того, необхідно звернути увагу на те, що у розвинутих країнах світу, стандартизовано як професійна діяльність, так і відповідна професійна підготовка працівника, є взаємоузгодженість цих стандартів. Так, “у багатьох європейських країнах метою стандартизації змісту професійної діяльності є забезпечення зв'язку між підготовкою виробничого персоналу та економічним сектором, за умови ефективної соціалізації та орієнтації на ринку праці тих, хто здобув освіту, незалежно від форми навчання” [5].

У чинному законодавстві України по-іншому та по-різному визначено поняття “компетентність”, зокрема не акцентовано увагу на діяльнісному аспекті (демонстрована здатність).

Закон України “Про вищу освіту” [6, ст. 2] визначає, що компетентність – це динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Законом України “Про державну службу” [7, ст. 2] професійну компетентність визначено як здатність особи в межах визначених за посадою повноважень застосовувати спеціальні знання, уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості для належного виконання встановлених завдань і обов'язків, навчання, професійного та особистісного розвитку.

Державна служба згідно із Законом України “Про державну службу” [7, ст.1] – це публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави, зокрема щодо: 1) аналізу державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій стосовно її формування, у тому числі розроблення та проведення експертизи проектів програм, концепцій, стратегій, проектів законів та інших нормативно-правових актів, проектів

міжнародних договорів; 2) забезпечення реалізації державної політики, виконання загальнодержавних, галузевих і регіональних програм, виконання законів та інших нормативно-правових актів; 3) забезпечення надання доступних і якісних адміністративних послуг; 4) здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства; 5) управління державними фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням; 6) управління персоналом державних органів; 7) реалізації інших повноважень державного органу, визначених законодавством.

Державний службовець – це громадянин України, який займає посаду державної служби в органі державної влади, іншому державному органі, його апараті (секретаріаті), одержує заробітну плату за рахунок коштів державного бюджету та здійснює встановлені для цієї посади повноваження, безпосередньо пов'язані з виконанням завдань і функцій такого державного органу, а також дотримується принципів державної служби [7, ст.1].

Згідно з Класифікатором видів економічної діяльності (КВЕД ДК 009:2010) секція “Державне управління й оборона; обов’язкове соціальне страхування”, розділ “Державне управління й оборона; обов’язкове соціальне страхування”, група “Державне управління загального характеру; соціально-економічне управління” включає клас “Державне управління загального характеру”. Державне управління загального характеру включає: “виконавчу та законодавчу діяльність центральних, регіональних і місцевих органів державного управління, управління та контроль фіскальної діяльності, проведення політики у сфері загальних (цивільних) досліджень і розробок і пов’язаних із ними коштів, управління і функціонування служб економічного та соціального планування, а також статистичних служб на різних рівнях державного управління, управління кадровими службами, розроблення та реалізацію кадрової політики, методи оцінки, класифікацію робіт, опис посадових обов’язків, контроль за дотриманням правил державної служби, діяльність служб

загального призначення, не пов’язаних із виконанням певних функцій у сфері державного управління, діяльність виборчих комісій” [8, р. 84].

Національний класифікатор (професій – авт.) України [9] називає професії, що:

- пов’язані з визначенням та формуванням державної політики, законодавчим регулюванням; вищим державним управлінням;

- пов’язані з правосуддям та прокурорським наглядом;

- пов’язані з керівництвом об’єднаннями підприємств, підприємствами, установами, організаціями та їхніми підрозділами незалежно від форм власності та видів економічної діяльності (законодавці, державні службовці, керівники, менеджери (управителі) [9, дод. А, р.4.1];

- вимагають від працівника (з урахуванням кола та складності певних професійних завдань та обов’язків) кваліфікації за дипломом про повну вищу освіту, що відповідає рівню спеціаліста, магістра або дипломом про присудження наукового ступеня. Професійні завдання полягають у збільшенні існуючого фонду (обсягу) знань, застосуванні певних концепцій, теорій та методів для розв’язання певних проблем чи в систематизованому викладенні відповідних дисциплін у повному обсязі (професіонали) [9, дод. А, р.4.2];

- передбачають високий рівень знань у різних галузях наук, яким відповідає кваліфікація за дипломом чи іншим відповідним документом молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, що проходить післядипломну підготовку (стажування, інтернатуру, клінічну ординатуру тощо). Професійні завдання полягають у виконанні спеціальних робіт, пов’язаних із застосуванням положень та використанням методів відповідних наук (фахівці) [9, дод. А, р.4.3].

Зауважимо, що розділ 4.1 [9] охоплюють широке коло професій, пов’язаних із здійсненням різноманітних функцій управління та керівництва, які в цілому суттєво відрізняються за своєю складністю та відповідальністю. А у розділах 4.2, 4.3 не виокремлено професіоналів та фахівців у сфері державної служби чи державного управління.

Розділ 5 [9] (Класифікація професій; Покажчик професійних назв робіт за кодами професій) конкретизує в органах державного управління тільки керівні посади. Не визначеними (не конкретизованими) залишаються інші посади державної служби в Україні та, відповідно, компетентнісні вимоги до них.

Згідно із Законом України “Про освіту” професійний стандарт – це затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що є основою для формування професійних кваліфікацій [10].

Зауважимо, що Довідник типових професійно-кваліфікаційних характеристик посад державних службовців, затверджений наказом Національного агентства України з питань державної служби від 13 вересня 2011 р. № 11 [11], втратив чинність 11 липня 2017 р. № 147 [12]. Наразі нові професійні стандарти у сфері державної служби України не розроблені та не затверджені.

Необхідність стандартів пояснюється тим, що, з одного боку, стандарт як ресурс для самооцінки, з другого – як інструмент, за допомогою якого керівництво може планувати, оцінювати діяльність органу державної влади, забезпечувати досягнення встановлених цілей, приймати управлінські рішення та реалізовувати професійну складову діяльності державних

службовців [13, с. 184]. Серед основних цілей, на що спрямовані професійні стандарти: підвищення якості праці та ефективності роботи з управління трудовими ресурсами, планування професійного зростання персоналу, визначення кола посадових обов’язків працівників, підвищення ефективності системи професійної підготовки, обґрунтування рішень, що ухвалюються під час проведення атестації працівників [14, с. 23].

Згідно із чинним Законом України “Про державну службу” [7, ст. 20] вимоги до професійної компетентності осіб, які претендують на вступ на державну службу, загальні та спеціальні. До загальних вимог в залежності від категорії посади відносяться: вища освіта, загальний стаж роботи, досвід роботи на посадах державної служби або досвід роботи на керівних посадах, вільне володіння державною мовою, володіння іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Єв-

ропи. Спеціальні вимоги визначаються для осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій: “А” – затверджуються Кабінетом Міністрів України; “Б” та “В” – “визначаються суб’єктом призначення з урахуванням вимог спеціальних законів, що регулюють діяльність відповідного державного органу, в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби [7, ст. 20]. При цьому [7, ст. 19] визначено, що державним службовцям на посадах категорій “А” і “Б” необхідно мати ступінь вищої освіти не нижче магістра, а для посад категорії “В” – бакалавра, молодшого бакалавра.

Звісно, компетентності, якими має володіти кандидат на посаду державної служби, повинні оптимально відповідати кваліфікаційним вимогам. У зв’язку з цим постає питання щодо професійного навчання, його результатів – необхідних компетентностей для здійснення державного управління. Саме під час та за результатами навчання, практики, отримання певного досвіду особа має можливість набути певний обсяг компетентностей, необхідних для зайняття посад в органах державної влади та виконання певного кола повноважень – компетентцій. Тому необхідно виокремити та систематизувати компетентності, актуальні на сучасному етапі, якими мають оволодіти отримувачі вищої освіти – майбутні державні службовці. Цей набір компетентностей буде підґрунтям професійного стандарту.

Професійні стандарти необхідні для розробки стандартів вищої освіти, освітніх (освітньо-професійних та освітньо-наукових) програм, навчальних програм і модулів для всіх форм та видів професійної підготовки, розроблення навчально-методичних матеріалів [14, с. 23].

Сьогодні згідно з Законом України “Про вищу освіту” [6, с. 10] Стандарт вищої освіти (загальний для усіх спеціальностей) визначає такі вимоги до освітньої програми: “обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів на-

вчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності)". При цьому стандарт вищої освіти має бути розроблений в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій (далі – НРК) [15].

Зауважимо, що використання НРК рекомендовано "центральним органам виконавчої влади, установам, організаціям, що беруть участь у реалізації державної політики у сфері освіти, зайнятості та соціально-трудових відносин" [15]; у НРК термін "компетентність" визначено як "здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, розуміння, уміння, цінності, інші особисті якості", з метою "забезпечення якості освіти з урахуванням вимог ринку праці до компетентностей фахівців" [15].

Згідно з НРК [15], бакалаврський рівень вищої освіти (у НРК – сьомий рівень) характеризує: "здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог". Рівень бакалавра передбачає "спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та / або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи; критичне осмислення проблем у навчанні та / або професійній діяльності та на межі предметних галузей", уміння розв'язувати складні задачі і проблеми, "що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог, провадження дослідницької та / або інноваційної діяльності", комунікацію як "зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються; використання іноземних мов у професійній діяльності", автономність і відповідальність – "прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та

прогнозування, відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди, здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним" [15].

Для магістерського рівня вищої освіти (у НРК – восьмий) характерна: "здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та / або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та / або професійної практики". Магістерський рівень у НРК передбачає знання як "найбільш передові концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідної та / або професійної діяльності і на межі предметних галузей", уміння – "критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей" та "розроблення та реалізацію проектів, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та / або професійну практику і розв'язання значущих соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем", комунікацію – "спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та / або професійної діяльності" та автономність і відповідальність – "ініціювання інноваційних комплексних проектів, лідерство та повна автономність під час їх реалізації", "соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень, здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, відповідальність за навчання інших" [15]. Тому ці складові (знання, уміння, комунікації, автономність і відповідальність) мають бути виписані у стандарті магістерського рівня вищої освіти для спеціальності "Публічне управління та адміністрування" з урахуванням специфіки роботи на державній службі.

Після затвердження [16] у 2015 році нового переліку галузей знань та спеціальностей для здобувачів вищої освіти, підготовка державних службовців здійснюється за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування" (однойменної галузі знань) більш як 100-ма закладами вищої освіти, які отримали право на здійснення освіт-

ньої діяльності з підготовки бакалаврів та магістрів. Постанова, прийнята Кабінетом Міністрів України 10 травня 2018 року № 354, про проведення єдиного кваліфікаційного іспиту для здобуття ступеня магістра за спеціальністю “Публічне управління та адміністрування” [17] посилила нагальну необхідність розроблення єдиних уніфікованих вимог до цієї підготовки, набору компетентностей, якими мають володіти випускники за цією спеціальністю та які будуть в основі стандарту рівня магістр.

Зауважимо, що підготовка за кожним рівнем вищої освіти має здійснюватися відповідно до стандартів освітньої діяльності, які розробляються в межах кожної спеціальності та є обов’язковими для виконання всіма закладами вищої освіти незалежно від форми власності та підпорядкування [6]. Сьогодні маємо затверджений тільки стандарт для бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування” [18], а робота над розробленням стандарту магістерського рівня вищої освіти за цією спеціальністю ще триває.

Висновки дослідження.

Дослідженням встановлено:

1) серед основних складових елементів модернізації державної служби України – реформа системи професійного навчання державних службовців, а її частиною є модернізація професійної підготовки державних службовців;

2) відсутність стандартизації професійної підготовки державних службовців України;

3) необхідність врахування досвіду розвинутих країн світу, де стандартизовано як професійну діяльність, так і відповідну

професійну підготовку працівника на основі компетентнісного підходу та взаємоузгоджено ці стандарти.

Отже, для модернізації системи професійної підготовки державних службовців України в умовах євроінтеграції необхідно:

1. Уточнити у чинному законодавстві України (внести зміни) поняття “компетентність” як демонстровану здатність застосовувати на практиці знання та навички (відповідно до стандартів ISO 9001);

2. Конкретизувати у Національному класифікаторі (професій – авт.) України не тільки керівні посади в органах державного управління, а й інші посади державної служби;

3. Розробити та затвердити професійні стандарти на усі посади державної служби України;

4. Розробку стандартів вищої освіти в межах спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування” здійснювати на основі професійних стандартів та відповідно до Національної рамки кваліфікацій;

5. Уточнити та законодавчо закріпити узгоджений набір компетентностей, якими мають володіти отримувачі вищої освіти (магістр, бакалавр, молодший бакалавр) та державні службовці на посадах категорій «А» і «Б» (ступінь вищої освіти не нижче магістра), посадах категорії «В» (ступінь вищої освіти не нижче бакалавра, молодшого бакалавра).

Подальші наукові розвідки мають стосуватися конкретизації пропозицій щодо розв’язання окреслених проблемних питань у процесі сучасної модернізації системи професійної підготовки державних службовців України.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

1. Про Стратегію сталого розвитку «Україна - 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015р. № 5/2015. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
2. Деякі питання реформування системи професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2016 р. № 674. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-2016-p>.
3. Международный стандарт ISO 9001:2000. – Режим доступа: <http://niits.ru/public/2003/069.pdf>
4. Концепция стандартов ИСО 9000. – Режим доступа: <http://quality.eup.ru/GOST/konc9000.htm>
5. Короткова Л. І. Професійні стандарти: теорія і практика розроблення / Л. І. Короткова, Г. І. Лук’яненко, Л. Б. Лук’янова, С. В. Мельник, І. М. Савченко. – Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/8281/1/monografiya_prof_standart_2012.pdf
6. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
7. Про державну службу: Закон України від 10 груд. 2015 р. №889-VIII. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>

8. Класифікація видів економічної діяльності КВЕД ДК 009:2010. – Режим доступу : <https://evrovektor.com/kved/2010/>.
9. Національний класифікатор України, класифікатор професій ДК 003:2010. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10/print>.
10. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. №2145-VIII. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/print>.
11. Довідник типових професійно-кваліфікаційних характеристик посад державних службовців : Наказ Нацдержслужби України 13 вер. 2011р. № 11. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011859-11>.
12. Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Національного агентства України з питань державної служби від 13 вересня 2011 р. № 11 : Наказ Нацдержслужби України від 11 липня 2017 року №147. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FN033529.html.
13. Ганоцька С. О. Модель професійної компетентності державного службовця на основі системи управління якості / С. О. Ганоцька // Реформування системи державного управління та державної служби : теорія і практика : матер. Наук.-практ. конф. За міжнар. Уч. (22 жовтня 2010 р.) : у 2 ч. Ч. 1. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2010. – 468 с.
14. Фахівець з оцінювання: стандарти оцінювання та професійні стандарти / Укр. асоц. оцінювання ; команда проекту: Л. Пильгун, М. Савва, О. Щегініна, І. Кравчук. – Київ : [б. в.], 2016. – 32 с.
15. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1341. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>.
16. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>.
17. Про затвердження переліку спеціальностей, за якими проводиться єдиний державний кваліфікаційний іспит для здобуття ступеня магістра : постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 354. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/354-2018-p>.
18. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 29 жовтня 2018 р. № 1172. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-281-publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti>.

REFERENCES

1. *Pro Stratehiiu staloho rozvytku “Ukraina – 2020” : Ukaz Prezydenta Ukrainy [About the Strategy of Sustainable Development «Ukraine-2020»: Decree of the President of Ukraine dated January 12, 2015. № 5/2015].* (2015). Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> [in Ukrainian].
2. *Deiaki pytannia reformuvannia systemy profesijnoho navchannia derzhavnykh sluzhbovtiv i posadovykh osib mistsevoho samovriaduvannia: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy [Some issues of reforming the system of vocational training for civil servants and officials of local self-government: the resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated September 27, 2016, № 674].* (2016). Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-2016-p> [in Ukrainian].
3. *Mezhdunarodnyi standart, ISO 9001:2000 [International standard ISO 9001: 2000].* Retrieved from: <http://niits.ru/public/2003/069.pdf> [in Russian].
4. *Kontseptsyia standartov ISO 9000 [The concept of ISO 9000 standards].* Retrieved from: <http://quality.eup.ru/GOST/konc9000.htm> [in Russian].
5. Korotkova, L.I., Luk'ianenko, H.I., Luk'ianova, L.B., Melnyk, S.V., & Savchenko, I.M. (2012). *Profesiini standarty: teoriia i praktyka rozroblennia [Professional standards: theory and practice of development].* Retrieved from: http://lib.iitta.gov.ua/8281/1/monografiya_prof.standart_2012.pdf [in Ukrainian].
6. *Pro Vysshchu Osvitu: Zakon Ukrainy [About higher education: Law of Ukraine dated July 1, 2014 №1556-VII].* (2014). Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> [in Ukrainian].
7. *Pro Derzhavnu Sluzhbu: Zakon Ukrainy [On the Civil Service: The Law of Ukraine of December 10, 2015 p. № 889-VIII].* (2015). Retrieved from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19> [in Ukrainian].
8. *Klasyfikatsiia vydiv ekonomichnoi diialnosti KVED DK 009:2010 [Classification of types of economic activity KVED DK 009:2010].* Retrieved from: <https://evrovektor.com/kved/2010/> [in Ukrainian].
9. *Natsionalnyi Klasyfikator Ukrainy, Klasyfikator Profesii DK 003:2010 [National classification of Ukraine, occupational classifier DK 003:2010].* Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10/print> [in Ukrainian].
10. *Pro Osvitu: Zakon Ukrainy [On Education: Law of Ukraine dated September 5, 2017 N № 2145-VIII].* (2017). Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/print> [in Ukrainian].
11. *Natsderzhsluzhba Ukrainy “Directory of typical professional qualification characteristics of positions of civil servants” [Reference book of typical professional qualification characteristics of positions of civil servants: Order of the National Security Service of Ukraine, 13 Sep. 2011 № 11].* (2011). Dovidnyk typovykh profesiino-kvalifikatsiinykh kharakterystyk posad derzhavnykh sluzhbovtiv. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011859-11> [in Ukrainian].
12. *Natsderzhsluzhba Ukrainy “On the recognition of invalidated the order of the National Agency of Ukraine on Civil Service of 13 April 2011. № 11” [On the recognition of the invalidity of the Order of the National Agency of Ukraine on Civil Service dated September 13, 2011 № 11: Order of the National Security Service of Ukraine of July 11, 2017 № 147].* (2017). *Pro vyznannia takym, shcho vtratyv chynnist, nakazu Natsionalnoho ahentstva Ukrainy z pytan derzhavnoi sluzhby vid 13 veresnia 2011 r. № 11.* Retrieved from: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FN033529.html [in Ukrainian].
13. Hanotska, S.O. (2010). Model profesiinoi kompetentnosti derzhavnogo sluzhbovtvia na osnovi systemy upravlinnia yakosti [Model of Professional Competence of a Public Servant on the Basis of Quality Management System]. *Reformuvannia systemy derzhavnogo upravlinnia ta derzhavnoi sluzhby: teoriia i praktyka – Reforming the System of Public Administration and Civil Service: Theory and Practice: Proceedings of the scientific and practical conference. Lviv, 1, 182-184* [in Ukrainian].

14. Pylhun, L., Savva, M., Shchetinina, O., & Kravchuk, I. (2016). *Fakhivets z otsiniuvannia: standarty otsiniuvannia ta profesiini standarty [Evaluation Expert: Evaluation Standards and Professional Standards]*. Kyiv: Ukrainska asotsiatsiia otsiniuvannia [in Ukrainian].
15. *Pro zatverdzhennia Natsional'noi Ramky Kvalifikatsii: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy [On Approval of the National Qualifications Framework: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated November 23, 2011 № 13941]*. (2011). Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> [in Ukrainian].
16. *Pro zatverdzhennia pereliku haluzei znan i spetsialnostei, za iakymy zdiisniuietsia pidhotovka zdobuvachiv vyshchoi osvity : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy [On approval of the list of branches of knowledge and specialties, which are training for applicants of higher education: the resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 29, 2015, № 266]*. (2015). Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п> [in Ukrainian].
17. *Pro zatverdzhennia pereliku spetsialnostei, za yakymy provodytsia yedynyi derzhavnyi kvalifikatsiinyi ispyt dlia zdobuttia stupenia mahistra: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy [About approval of the list of specialties, which is the only state examination for master's degree: a resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated May 10, 2018, № 354]*. (2018). Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/354-2018-п> [in Ukrainian].
18. *Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy "Pro zatverdzhennia standartu vyschoi osvity za spetsialnistiu 281 "Publichne upravlinnia ta administruvannia" dlia pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyschoi osvity" ["On Approval of the Standard of Higher Education by specialty 281 "Public Management and Administration" for the first (bachelor) level of higher education"]*. (2018). Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osvity-za-specialnistyu-281-publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-dlya-pershoho-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti> [in Ukrainian].

Сурай Інна Геннадіївна

Доктор наук з державного управління, доцент
Національна академія державного управління
при Президентові України
03057, м. Київ, вул. Антона Цедіка, 20

Suray Inna

Doctor of Science in Public Administration, Assoc. Prof.
National Academy for Public Administration under
the President of Ukraine
20, Antona Tsedika st., Kyiv, 03057, Ukraine

Email: suray.inna@gmail.com

ORCID: 0000-0003-4377-2724

Григор'єва Світлана Миколаївна

Провідний фахівець
Національна академія державного управління
при Президентові України
03057, м. Київ, вул. Антона Цедіка, 20

Grygorieva Svitlana

Senior Specialist
National Academy for Public Administration under
the President of Ukraine
20, Antona Tsedika st., Kyiv, 03057, Ukraine

Email: grisveni@ukr.net

ORCID: 0000-0002-5981-7993

Цитування: Сурай І. Г. Стандартизація професійної підготовки державних службовців України на основі компетентнісного підходу / І. Г. Сурай, С. М. Григор'єва // *Аспекти публічного управління*. – 2018. – Т. 6. – № 11-12. – С. 93-101.

Citation: Suray, I.G. & Grygorieva, S.M. (2018). Standartyzatsiia profesiinoi pidhotovky derzhavnykh sluzhbovtziv Ukrainy na osnovi kompetentnisnogo pidkhodu [Standardization of the professional training (education) of the civil servants of Ukraine on the basis of the competent approach]. *Public administration aspects, 6 (11-12)*, 93-101.

Стаття надійшла / Article arrived: 11.11.2018

Схвалено до друку / Accepted: 17.11.2018